

Materiály na rokovanie HSR SR
Dňa 18. augusta 2014

č. 25)

Stanovisko
k Výnosu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o rozšírení
záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (stavebníctvo)

Všeobecne k návrhu:

Materiál sa predkladá na základe § 7 ods. 1 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kolektívnom vyjednávaní“) a z dôvodu splnenia podmienok na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa ustanovených v § 7 ods. 2 až 4 zákona o kolektívnom vyjednávaní. Zmluvné strany kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa podali spoločne návrh na rozšírenie záväznosti Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na roky 2012 – 2015 z 29. februára 2012 uzatvorenej medzi Integrovaným odborovým zväzom a Zväzom stavebných podnikateľov Slovenska v znení dodatku č. 1 z 19. februára 2013 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na roky 2012 – 2015 uzatvorenej 29. februára 2012 medzi Integrovaným odborovým zväzom a Zväzom stavebných podnikateľov Slovenska a dodatku č. 2 z 21. februára 2014 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na roky 2012 – 2015 uzatvorenej medzi Integrovaným odborovým zväzom a Zväzom stavebných podnikateľov Slovenska (ďalej len „kolektívna zmluva vyššieho stupňa“) na ďalších zamestnávateľov v časti odvetvia, ktorých kód hlavnej činnosti podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností označenej na úrovni skupiny je 23.3 – výroba stavebného materiálu z hlíny, 23.5 - výroba cementu, vápna a sadry, 23.6 – výroba výrobkov z betónu sadry a cementu a na zamestnávateľov v odvetví, ktorých kód hlavnej činnosti podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností označenej na úrovni divízie je 41 – výstavba budov, 42 – inžinierske stavby a 43 – špecializované stavebné práce.

V predložennom materiáli sa navrhuje rozšíriť záväznosť kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na zamestnávateľov, ktorí podľa zákona o kolektívnom vyjednávaní a vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z. z., ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností, majú hlavnú činnosť v časti odvetvia označenú rovnakým kódom na úrovni skupiny (SK NACE Rev. 2) 23.6 - výroba výrobkov z betónu sadry a cementu a na zamestnávateľov v odvetví, ktorí majú hlavnú činnosť na úrovni divízie označenú rovnakým kódom 41 – výstavba budov, 42 – inžinierske stavby a 43 – špecializované stavebné práce ako zamestnávateľia, ktorí uzatvorili túto kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa.

Na prerokovanie návrhu na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa je podľa § 7 ods. 8 zákona o kolektívnom vyjednávaní zriadená Poradná komisia na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa založená na tripartitnom princípe, ktorej stanovisko má pre ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny odporúčací charakter. Poradná komisia na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa prerokovala návrh 11. júna 2014 a odporučila rozšíriť záväznosť tejto kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov na úrovni skupiny 23.6 - výroba výrobkov z betónu sadry a cementu a na úrovni divízií 41 – výstavba budov, 42 – inžinierske stavby a 43 – špecializované stavebné práce.

Návrh výnosu bude mať pozitívne sociálne vplyvy. Vplyv návrhu výnosu na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, životné prostredie a informatizáciu spoločnosti sa nepredpokladá žiadny.

Návrh výnosu bol predmetom bežného medzirezortného pripomienkového konania. Návrh výnosu bol zaslaný 2. júla 2014 prostredníctvom portálu právnych predpisov povinne pripomienkujúcim subjektom a ostatným subjektom, ktorých sa problematika návrhu výnosu týka, spolu 35 pripomienkujúcim subjektom. V lehote od 4. júla 2014 do 24. júla 2014 boli vznesené zásadné pripomienky, ktoré zaslala Republiková únia zamestnávateľov. Pripomienky nezaslalo 9 subjektov a 22 subjektov nemalo pripomienky. Výsledky pripomienkového konania sú uvedené vo vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania.

Dňa 6. augusta 2014 sa uskutočnilo rozporové konanie k dvom zásadným pripomienkam, ktoré zaslala Republiková únia zamestnávateľov. Rozpory neboli odstránené.

Stanovisko AZZZ SR :

Analýza návrhov a pripomienky zástupcov zamestnávateľov k návrhom

1. Návrh na rozšírenie na zamestnávateľov v odvetví označenom na úrovni skupiny 23.6 a na úrovni divízie 41, 42, 43 nie je v súlade s obsahom KZVS a jej dodatkov, nakoľko v týchto dokumentoch nie je vôbec definované odvetvie alebo časť odvetvia, v základnej KZVS sú uvedené len SK NACE Rev 2 spoločností (132 spoločností), za ktoré je KZVS uzatvorená a aj to v neexistujúcich číselných vyjadreniach. Ak si odmyslíme nesprávnosť značenia, tak SK NACE Rev 2 sú uvádzané na úrovni podtried. Podtrieda vôbec nie je ani definovaná v Nariadení európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky, čo je všeobecne záväzný predpis podľa § 4 ods.1b) a ods.3 zákona č.2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní.

V dodatkoch sú uvedené SK NACE Rev 105 spoločností, tiež na úrovni podtried.

Analýza spoločností uvedených v KZVS a jej dodatkoch

Počet členov (spoločností)	Počet
v základnej KZVS	132
aj v základnej, aj v dodatku 2 ^[1]	83
v dodatku 2 ku KZVS	105
ktorí neboli v základnej KZVS, sú však v jej dodatku 2	22
ktorí boli v základnej KZVS, nie sú v dodatku 2	49
uvedených v dodatku 2, ktorí „podľa navrhovateľov majú“ SK NACE navrhovaný na rozšírenie	63

Návrh na rozšírenie je podaný na znenie aktuálnej KZVS (základná KZVS v znení jej dodatkov č.1 a 2), preto v nasledujúcom analyzujeme tie spoločnosti, ktoré sú uvedené v dodatku č.2 (49 spoločnosti, za ktoré bola uzatvorená už nie sú uvedené v dodatkoch, 22 spoločností nebolo uvedených v základnej KZVS, sú však uvedené v dodatkoch, čím de iure pristúpili na plnenia KZVS ako celku).

V článku 2, ods.5 dodatku č.1 zo dňa 19.2.2013 a rovnako v článku 2, ods.5 dodatku č.2 zo dňa 21.2.2014 je medzi zmluvnými stranami dojednané, citácia: „Tento Dodatok je záväzný pre zmluvné strany a zamestnávateľov uvedených v prílohe č.1 ku KZVS“. Súčasne dodatky obsahujú prílohy č.1 so zoznamami členov – v dodatku č.1 zoznam členov ZSPS k 1.3.2013, v dodatku č.2 je uvedený zoznam členov ZSPS k 1.3.2014. Počet „nečlenov ZSPS“ ku dňu uzatvorenia dodatku č.2 je uvedený v tabuľkovom prehľade vyššie.

^[1] v dodatku č.1 bolo uvedených 104 spoločností

V článku 5 ods.2 základnej KZVS zo dňa 23.2.2012 je dojednané: „ V súvislosti so záväzkami tejto KZVS: - zamestnávateľom pre účely tejto KZVS je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva v pracovnoprávnom vzťahu aspoň jednu fyzickú osobu – zamestnanca, je členom ZSPS, resp. je na neho táto KZVS rozšírená podľa príslušného právneho predpisu, ...“. V základnej KZVS nie je žiadne dojednanie o tom, že na spoločnosť, ktorá je členom ZSPS ku dňu uzatvorenia základnej KZVS budú záväzné aj priebežne číslované dodatky ku KZVS, ktoré budú dojednané po skončení členstva spoločnosti v ZSPS. V desiatej časti KZVS je dojednané, že KZVS je záväzná pre zmluvné strany a zamestnávateľov uvedených v jej prílohe č.1. Pre týchto zamestnávateľov je teda KZVS záväzná v jej základnom znení, nie však už v znení jej neskorších zmien a doplnkov. Z uvedeného zastávame názor, že ustanovenia článkov 2, ods.5 dodatkov č.1 a 2 de facto neoprávnene „rozširujú záväznosť“ dodatkov č.1 a 2 aj na zamestnávateľov, ktorí už nie sú členmi ZSPS. Z tohto dôvodu považujeme ustanovenia článkov 2 ods.5 oboch dodatkov za neplatné. Pristúpenie k zmluve (aj k dodatkom) upravuje zákon a toto je možné realizovať len v súlade so zákonom, nie na základe dohody (neoprávnenej) zmluvných strán predmetnej KZVS.

„Mikroprehľad“ SK NACE Rev 2 bývalých členov ZSPS (ktorí boli členmi ZSPS pri uzatvorení základnej KZVS, neboli však už členmi pri uzatvorení dodatkov).

SK NACE	Počet spoločností
23.6	3
41	10
42	2
43	9
Iný	23

Z grafu je zrejmé, že Sk NACE Rev 2 navrhované na rozšírenie sa medzi aktuálne vymenovanými vyskytujú len v minimálnom počte a percentuálnom podiele. Navyše pri tomto konštatovaní odhliadame od toho, že konkrétne SK NACE Rev 2 na úrovne divízie a skupiny nemá uvedené žiadna zo spoločností (títo sú pri 62 spoločnostiach definovaní podtriedou, v jednom prípade triedou (OHL Pozemné stavby, a.s.)).

SK NACE	Počet zamestnanco v prílohe ku KZVS	Počet zamestnanco v SR do 20 v SR	Počet zamestnanco v SR nad 20 v SR	Podiel (zamestnan ci v KZVS/ počet nad 20 v SR)	Rozšírenie na % v SR
23.6	264	1 366	2 842	9,29%	90,71%
41	2 796	13 413	11 570	24,17 %	75,83%

SK NACE	Počet zamestnanco v prílohe ku KZVS	Počet zamestnanco do 20 v SR	Počet zamestnanco nad 20 v SR	Podiel (zamestnan ci v KZVS/ počet nad 20 v SR)	Rozšírenie na % v SR
42	3 116	2 848	15 921	19,57 %	80,43%
43	1 780	16 527	12 141	14,66 %	85,34%
Spolu	7 956	34 229	44 674	17,81 %	82,19%

4.3.1.3. Záver zamestnávateľov k návrhom

Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa na roky 2012 – 2015 v znení jej dodatku č. 1 a dodatku č. 2, uzavretú medzi Integrovaným odborovým zväzom a Zväzom stavebných podnikateľov Slovenska, ktorej záväznosť je navrhovaná rozšíriť na zamestnávateľov v odvetví označenom na úrovni skupiny 23.3, 23.5 a 23.6 a na úrovni divízie 41, 42, 43, považujú zamestnávatelia za absolútne nespôsobilú na rozšírenie.

Za absolútny rozpor a nesúlad so zákonom zamestnávatelia považujú skutočnosti:

1. Neuvádzanie v KZVS SK NACE Rev 2 na úrovni odvetvia alebo časti odvetvia, za ktoré je KZVS uzatvorená.

2. Uvádzať pri spoločnostiach SK NACE Rev 2 na úrovni podtriedy (a aj to v nesprávnom číselnom vyjadrení, navyše podtrieda nie je ani definovaná v Nariadení európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky, čo je všeobecne záväzný predpis podľa § 4 ods.1b) a ods.3 zákona č.2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní) a toto považovať za uzatvorenie KZVS v znení jej dodatkov na úrovni odvetvia alebo časti odvetvia.

23.6. Výroba výrobkov z betónu, sadry a cementu

Na úrovni podtried:

23610 správne 23.61.0 (Výroba betónových výrobkov na stavebné účely)

1 spoločnosť

23650 správne 23.65.0 (Výroba cementových vlákien)

1 spoločnosť

23690 správne 23.69.0 (Výroba ostatných výrobkov z betónu, sadry a cementu)

1 spoločnosť

Záver: počet spoločností a ich definovanie na úrovni podtried nereprezentujú ani len časť odvetvia

41 Výstavba budov

41100 správne 41.10.0 (Vypracovanie stavebných projektov)

1 spoločnosť

4120 správne 41.20 (Výstavba obytných a neobytných budov)

1 spoločnosť (na úrovni triedy)

41201 správne 41.20.1 (Výstavba obytných budov)

6 spoločností

41202 správne 41.20.2 (Výstavba neobytných budov)

17 spoločností

41209 správne 41.20.9 (Výstavba obytných a neobytných budov i. n.)

11 spoločností

Záver: počet spoločností a ich definovanie na úrovni podtried (v jednom prípade na úrovni triedy) absolútne nereprezentujú odvetvie

42 Inžinierske stavby

42100 takýto kód vo vyhláške vôbec neexistuje

1 spoločnosť

42110 správne 42.11.0 (Výstavba ciest a diaľnic)

6 spoločností

42130 správne 42.13.0 (Výstavba mostov a tunelov)

3 spoločnosti

42990 správne 42.99.0 (Výstavba ostatných inžinierskych stavieb i. n.)

4 spoločnosti

Záver: počet spoločností a ich definovanie na úrovni podtried absolútne nereprezentujú odvetvie

43 Špecializované stavebné práce

43110 správne 43.11.0 (Demolácia)

1 spoločnosť

43120 správne 43.12.0 (Zemné práce)

1 spoločnosť

43130 správne 43.13.0 (Prieskumné vrtý a vrtné práce)

1 spoločnosť

43220 správne 43.22.0 (Inštalácia kanalizačných, výhrevných a klimatizačných zariadení)

1 spoločnosť

43290 správne 43.29.0 (Ostatná stavebná inštalácia)

2 spoločnosti

43320 správne 43.32.0 (Stolárske práce)

2 spoločnosti

43330 správne 43.32.0 (Obkladanie stien a kladenie dlažkových krytín)

2 spoločnosti

Záver: počet spoločností a ich definovanie na úrovni podtried absolútne nereprezentujú odvetvie:

Záver :

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní predložených pripomienok.